

Peiling – Bezuinigingen

Burgerpanel gemeente Capelle aan den IJssel

April 2025

COLOFON

Uitgave

Ipsos I&O
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 308 48 00
www.ipsos-publiek.nl

Rapportnummer

2025/definitief

Datum

April 2025

Opdrachtgever

Gemeente Capelle aan den IJssel

Auteur

Rosan Nijkamp

Introductie

Aanleiding

De gemeente Capelle aan den IJssel moet de komende jaren bezuinigen en/of de inkomsten verhogen om de begroting sluitend te krijgen. Het gaat hierbij om een tekort van ongeveer 20 miljoen. De gemeente Capelle aan den IJssel wil via een enquête inwoners in de gelegenheid stellen een mening te geven over de inhoud van de komende begroting.

Analyse

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd en geslacht. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd en geslacht zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhoudingen in de bevolking van de gemeente Capelle aan den IJssel. Onder- en bovengemiddelde groepen worden dus opgehoogd en verlaagd. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Capelle aan den IJssel. Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

Groep	Weegfactor
Vrouwen 18-34 jaar	2,5
Mannen 18-34 jaar	2,3
Vrouwen 35-49 jaar	2,5
Mannen 35-49 jaar	2,3
Vrouwen 50 - 64 jaar	0,8
Mannen 50 - 64 jaar	0,8
Vrouwen 65 jaar en ouder	0,8
Mannen 65 jaar en ouder	0,4

Methode en respons

Voor het onderzoek is een peiling gehouden in het burgerpanel van de gemeente Capelle aan den IJssel. Het panel bestaat uit 1.900 panelleden. Dit zijn inwoners van de gemeente Capelle aan den IJssel die zich hebben aangemeld voor deelname aan online onderzoeken van de gemeente.

De panelleden zijn via e-mail uitgenodigd om deel te nemen aan dit onderzoek. De vragenlijst kon worden ingevuld van 19 maart tot 4 april. Er is één herinneringsmail gestuurd. Voor dit onderzoek zijn alle 1.900 panelleden uitgenodigd, waarvan 659 leden de vragenlijst hebben ingevuld. Dit is een respons van 35 procent.

Inwoners konden ook deelnemen aan het onderzoek door middel van een open link die de gemeente verspreidde. Via de open link hebben 481 inwoners deelgenomen. Van 26 deelnemers was de postcode onbekend. Deze respondenten zijn verwijderd uit de data. De resultaten vanuit de open link zijn in lijn met de resultaten vanuit het panel. De totale respons komt hiermee uit op 1.114 ingevulde vragenlijsten. Dit is voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

Van de inwoners die deelnamen via de open link, hebben 200 personen zich aangemeld voor het burgerpanel.

Achtergrondkenmerken

Tabel 1 – ongewogen respons naar leeftijd

Leeftijd	Aantal	%
18 t/m 34 jaar*	43	3,9%
35 t/m 49 jaar	164	14,7%
50 t/m 64 jaar	321	28,8%
65+	517	46,4%
Onbekend	69	6,2%
Totaal	1114	100%

* Voor groepen met een beperkt aantal respondenten (n<50) worden de uitkomsten als indicatief beschouwd.

Tabel 2 – ongewogen respons naar geslacht

Leeftijd	Aantal	%
Man	601	53,9%
Vrouw	497	44,6%
Anders/onbekend	16	1,5%
Totaal	1114	100%

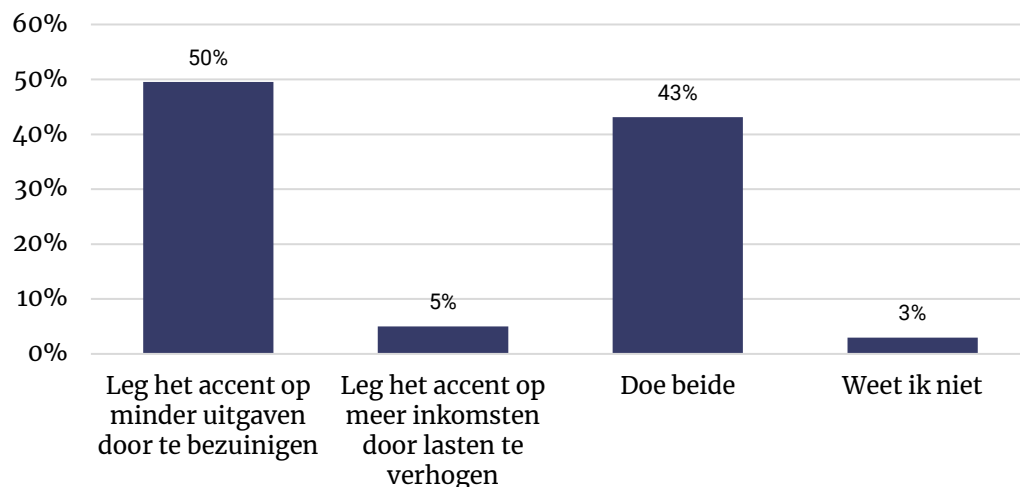
Tabel 3 – ongewogen respons naar wijk

Wijk	Aantal	%
Capelle-West*	44	3,9%
Fascinatio	50	4,5%
s Gravenland	130	11,7%
Middelwatering	291	26,1%
Oostgaarde	249	22,4%
Schenkel	124	11,1%
Schollevaar	226	20,3%
Total	1114	100%

Advies van inwoners

- Er zijn twee manieren waarop de gemeente het begrotingstekort kan oplossen, namelijk zorgen voor minder uitgaven of zorgen voor meer inkomsten. We vroegen inwoners welke aanpak zij de gemeente willen adviseren.
- De helft van de inwoners (50%) adviseert de gemeente om te focussen op het verminderen van uitgaven. Twee op de vijf inwoners (43%) is van mening dat de gemeente zowel moet bezuinigen als de inkomsten moet verhogen.
- Een kleine groep (5%) adviseert om het accent enkel te leggen op het verhogen van de inkomsten door de lasten te verhogen. De overige drie procent geeft aan geen mening te hebben over de aanpak.

Figuur 1 – Welke aanpak adviseert u? Basis: allen, n=1.114

“Bezuinigen lijkt me moeilijk, want dat gaat ten koste van kwaliteit”

“Lasten verhogen is voor veel mensen moeilijk”

“Zoals elke burger, moet ook de Overheid het zuiniger aan doen”

“Doe beide, maar hou rekening mee met de situatie (economisch/sociaal) van de burgers en leg op een duidelijke en eenvoudige manier uit waarom.”

“De lasten zijn al erg hoog voor de meeste (werkende) mensen, de boodschappen, benzine, verzekeringen, etc. Nu nog meer lastenverzwaring gaat voor veel mensen problemen opleveren”

“Er wordt geld uitgegeven aan dingen die niet persé nodig zijn”

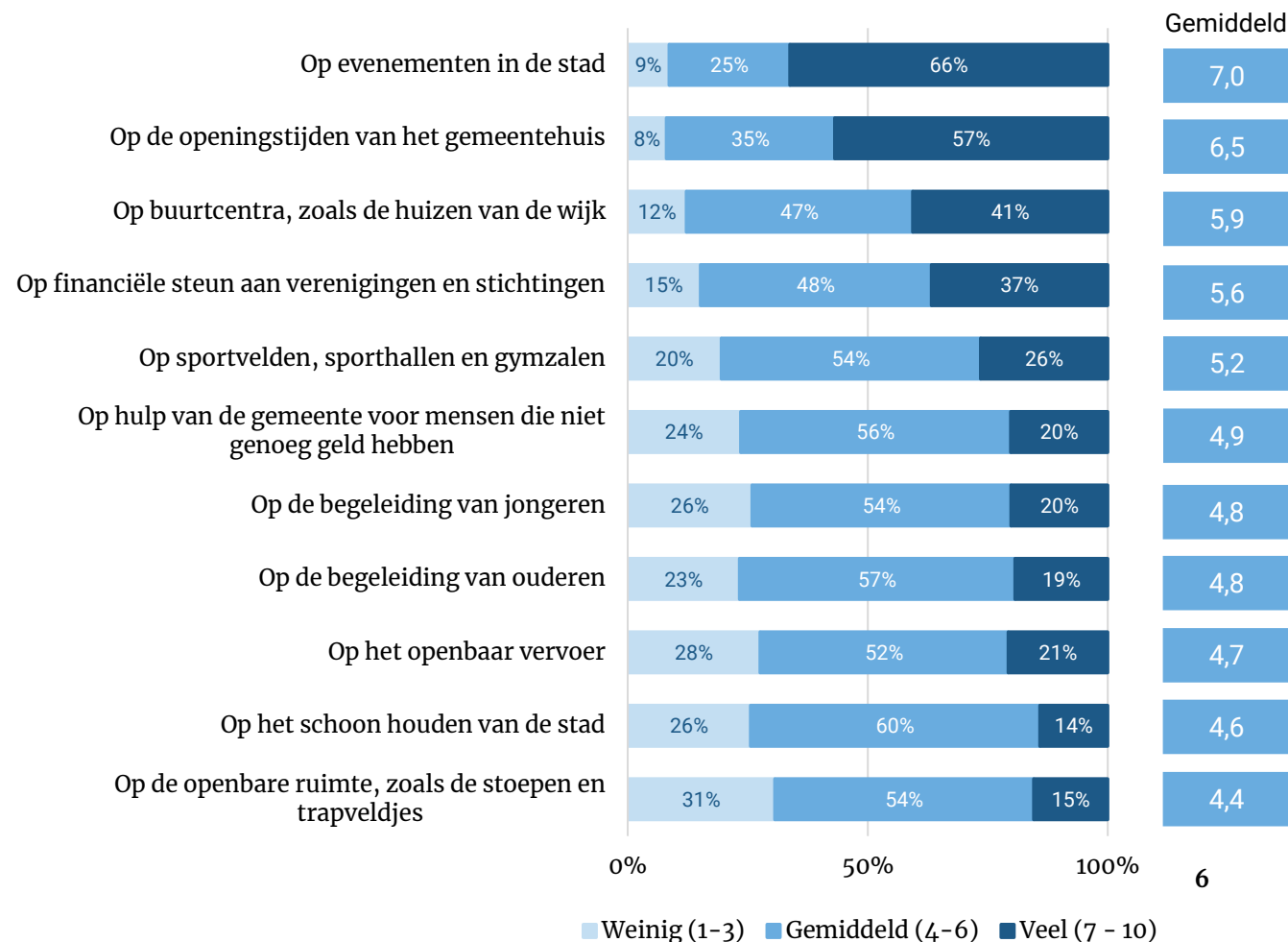
“Alleen bezuinigen tref je vaak meest kwetsbare en ouderen. Dus Probeer daar waar draagkracht is wat meer te vragen”

“De gemeente geeft aan veel te veel dingen geld uit, wat helemaal niet wettelijk verplicht is”

Bezuinigingsmogelijkheden (1)

- We vroegen inwoners om op een slider (1 = weinig bezuinigen t/m 10 = veel bezuinigen) aan te geven op welke onderwerpen zij denken dat de gemeente kan bezuinigen.
- Hieruit blijkt dat er vooral bezuinigingsmogelijkheden worden gezien op evenementen in de stad (gemiddeld 7,0). Twee derde van de inwoners (66%) vindt dat hier veel op bezuinigd kan worden.
- Vervolgens worden bezuinigingen op de openingstijden van het gemeentehuis (gemiddeld 6,5) als meest kansrijk gezien door inwoners. Ruim de helft (57%) vindt dat de gemeente hier veel op kan bezuinigen.
- Opvallend is dat er minder draagvlak is voor bezuinigingen op thema's die direct gerelateerd zijn aan welzijn en leefbaarheid. Zo scoren begeleiding van jongeren (gemiddeld 4,8), ouderen (gemiddeld 4,8) en hulp aan mensen met een laag inkomen (gemiddeld 4,9) relatief laag.
- Bezuinigingen op het onderhoud van de openbare ruimte (gemiddeld 4,4), het schoonhouden van de stad (gemiddeld 4,6) en het openbaar vervoer (gemiddeld 4,7) worden door inwoners gezien als thema's waar het minst op bezuinigd moet worden.

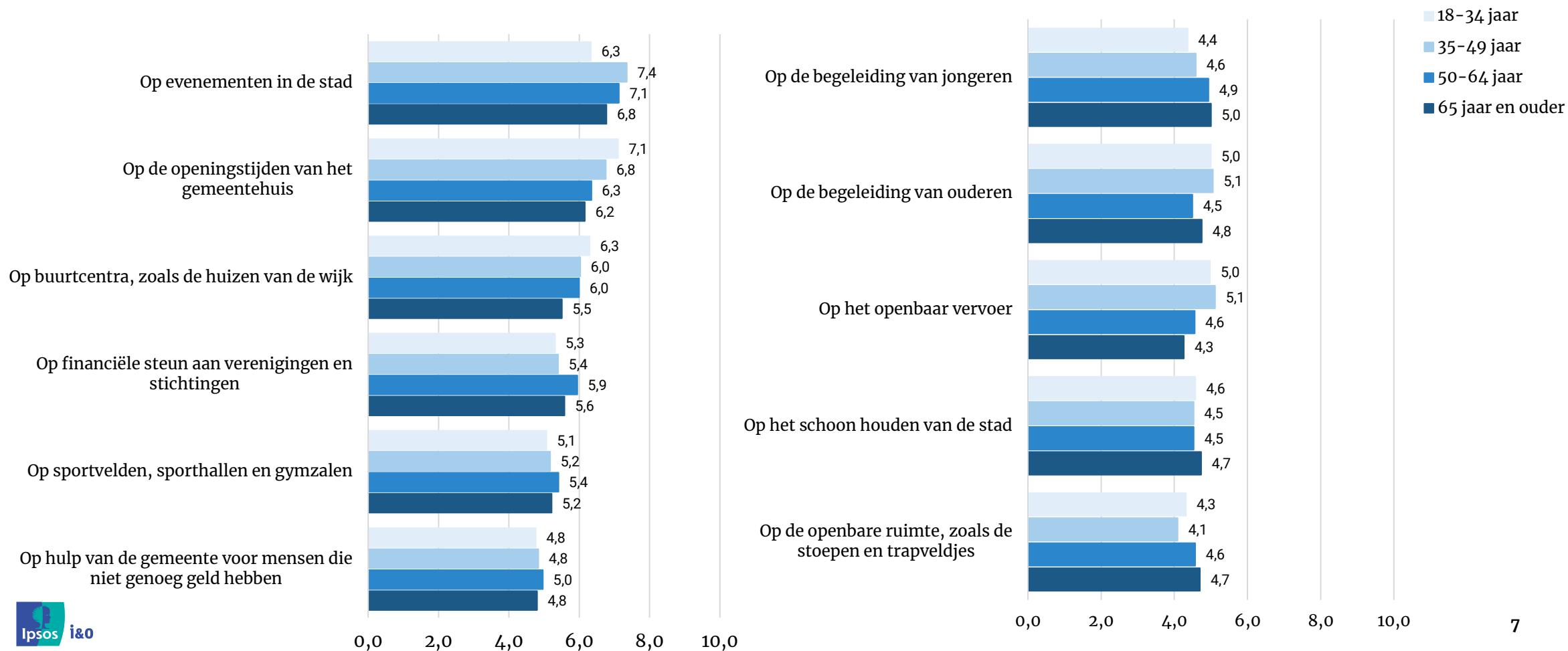
Figuur 2 –Schuif het bolletje naar links (1) als u denkt dat op dit thema weinig bezuinigd kan worden en schuif het bolletje naar rechts (10) als u denkt dat op dit thema veel bezuinigd kan worden. Basis: allen, n=1.114

Bezuinigingsmogelijkheden (naar leeftijd)

Figuur 3 – bezuinigingsmogelijkheden uitgesplitst naar leeftijd. Hierbij staat 1 voor weinig bezuinigen en 10 voor veel bezuinigen.

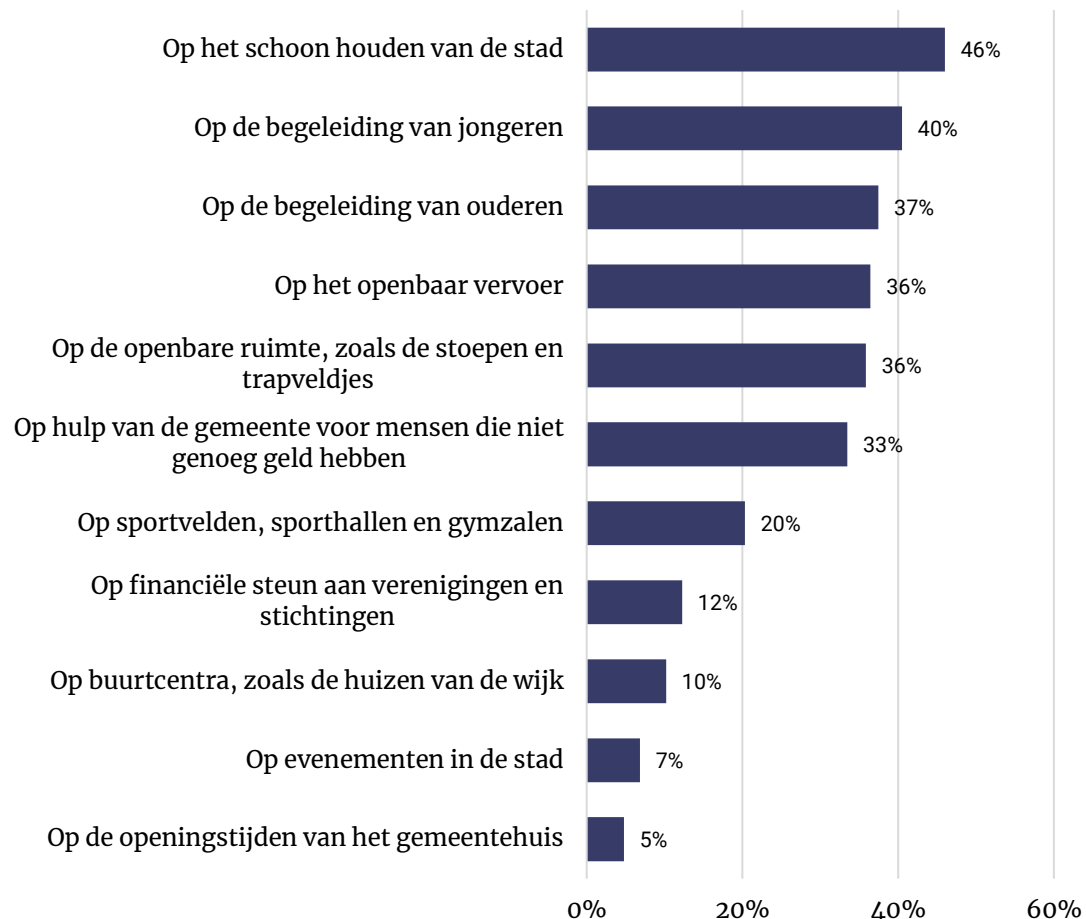
Basis: iedereen waarvan de leeftijd bekend is, n=1.045

Niet op bezuinigen

- Bijna de helft van de inwoners (46%) vindt dat er niet bezuinigd mag worden op het schoonhouden van de stad.
- Ook op sociale thema's vindt een aanzienlijk deel van de inwoners dat niet bezuinigd mag worden. De begeleiding van jongeren (40%) en ouderen (37%) en de hulp aan mensen met een laag inkomen (33%) worden als belangrijke thema's beschouwd.
- Een derde van de inwoners (36%) wil niet bezuinigen op het openbaar vervoer en het onderhoud van de openbare ruimte, zoals stoepen en trapveldjes.
- De inwoners vinden het minst belangrijk om niet te bezuinigen op de openingstijden van het gemeentehuis (5%) en evenementen in de stad (7%).

Figuur 4 – Wij zijn benieuwd naar de thema's waar we volgens u niet op mogen bezuinigen. Kies maximaal 3 thema's. Hierbij staat een laag percentage voor onderwerpen waarop inwoners denken dat er wel bezuinigd mag worden en een hoog percentage voor onderwerpen waar niet op bezuinigd mag worden. Basis: allen, n=1.114

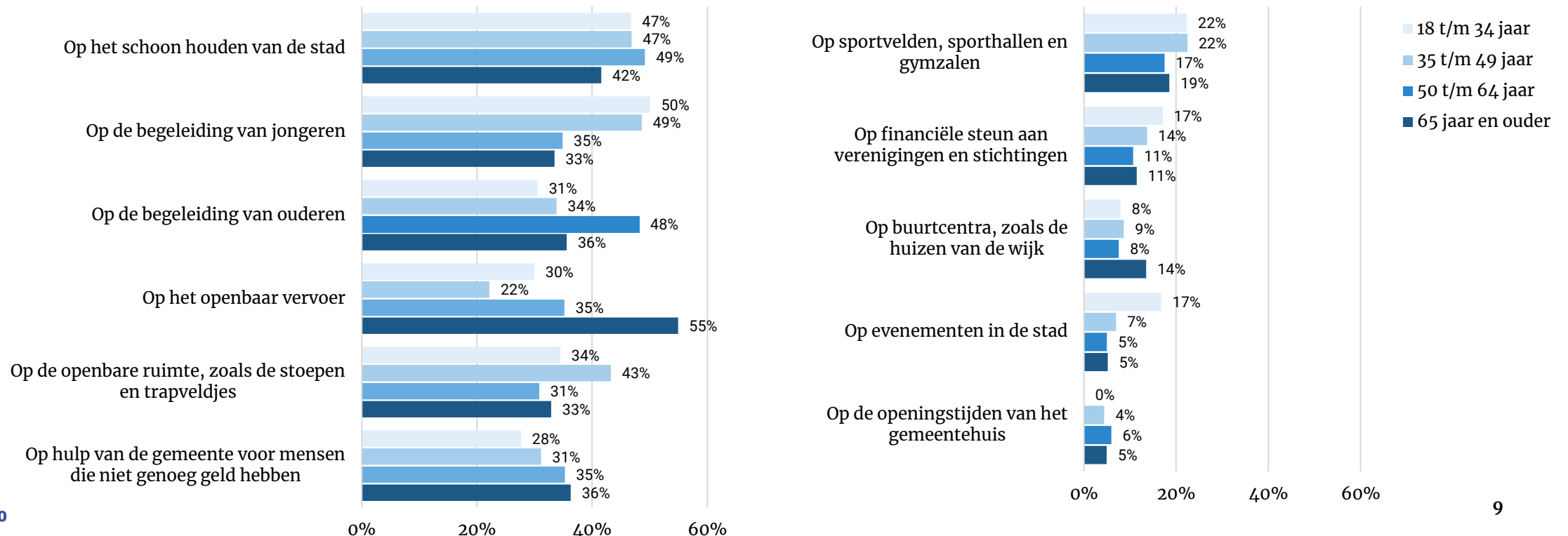

Niet op bezuinigen (naar leeftijd)

- Er zijn enkele verschillen te zien tussen de leeftijdsgroepen wat betreft hun prioriteiten bij de bezuinigingen. Inwoners van 50 t/m 64 jaar vinden het bovengemiddeld vaak belangrijk om niet te bezuinigen op de begeleiding van ouderen (48%). Inwoners van 65 jaar en ouder vinden het vaker belangrijk om niet te bezuinigen op het openbaar vervoer (55%). Opvallend is dat relatief veel jongeren vinden dat er niet bezuinigd mag worden op evenementen in de stad (17%).

Figuur 5 – Wij zijn benieuwd naar de thema's waar we volgens u niet op mogen bezuinigen. Kies maximaal 3 thema's.

Hierbij staat een laag percentage voor onderwerpen waarop inwoners denken dat er wel bezuinigd mag worden en een hoog percentage voor onderwerpen waar niet op bezuinigd mag worden. Basis: iedereen waarvan de leeftijd bekend is, n=1.045

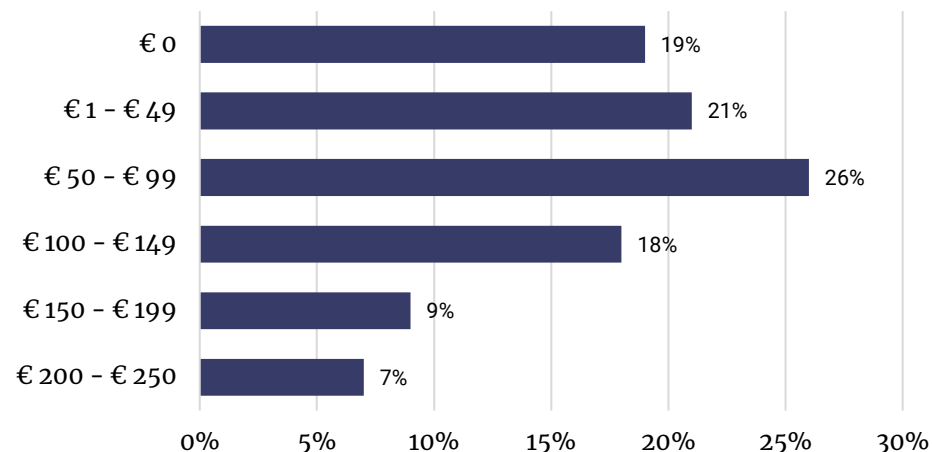

Verhogen belastingen

- Alle inwoners dragen bij aan de gemeentelijke inkomsten door middel van belastingen. We vroegen inwoners hoeveel hoger deze belastingen per jaar volgens hen mogen worden. Gemiddeld vinden inwoners dat de belastingen verhoogd mogen worden met 72 euro.
- Een vijfde van de inwoners (19%) vindt dat de belastingen helemaal niet omhoog mogen gaan.
- Ook een vijfde (21%) vindt een verhoging tot 50 euro per jaar acceptabel. Een kwart van de inwoners (26%) vindt dat er een verhoging tussen de 50 en 99 euro mag plaatsvinden.
- Een verhoging van 100 euro of meer kan op minder steun rekenen. Een derde (34%) van de inwoners staat open voor een verhoging in deze categorie.
- De gemiddelde bereidheid om de belasting te verhogen, neemt toe met de leeftijd. Inwoners van 18-34 jaar vinden een verhoging van gemiddeld 64 euro acceptabel, 35-49-jarigen 69 euro, 50-64-jarigen 73 euro en 65-plussers 78 euro.

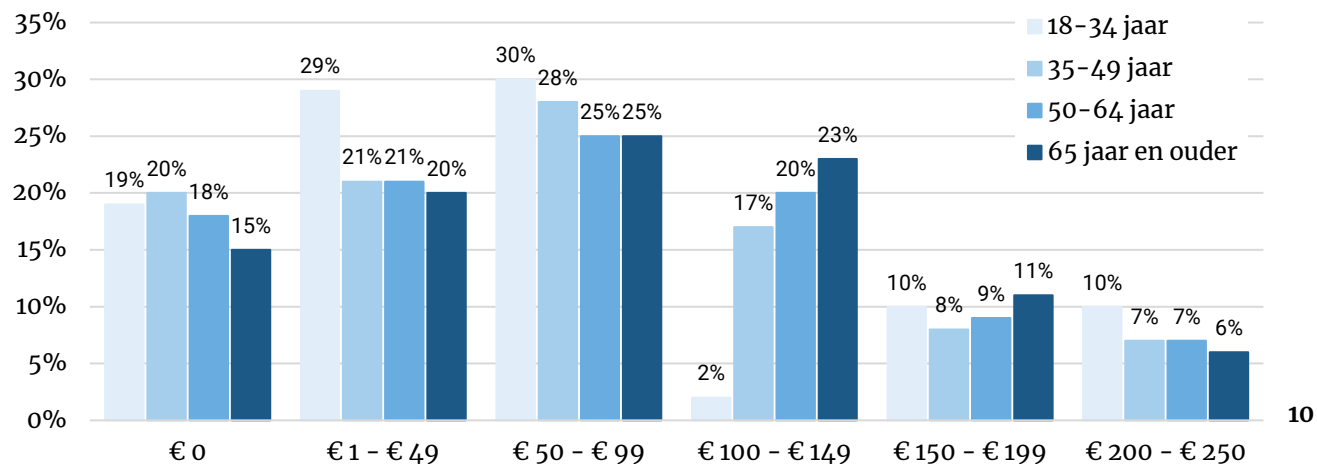
Figuur 6 – Hoeveel hoger mogen de belastingen per jaar van u worden?

Slider van 0 t/m 250 euro. Basis: allen, n=1.114

Figuur 7 – Hoeveel hoger mogen de belastingen per jaar van u worden?

Slider van 0 t/m 250 euro. Basis: iedereen waarvan de leeftijd bekend is, n=1.045

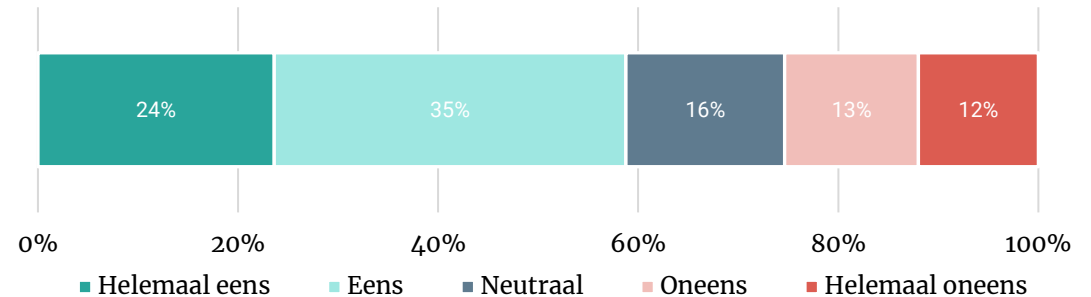

Verdelen van de lasten

- We peilden de meningen van inwoners over het principe "De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen". Een meerderheid van de inwoners (59%) is het (helemaal) eens met deze stelling. Dit suggereert een zekere mate van solidariteit en een besef dat niet iedereen dezelfde draagkracht heeft. Daarentegen is een kwart (25%) van de inwoners het (helemaal) oneens met deze stelling.
- Op stelling "Iedereen moet iets bijdragen" is driekwart van de inwoners (73%) het (helemaal) eens. Een kleine groep van dertien procent is het (helemaal) oneens met deze stelling. Een vergelijkbare groep van veertien procent staat neutraal tegenover deze stelling. Dit lijkt te wijzen op een sterk gemeenschapsgevoel en de overtuiging dat iedereen zijn steentje moet bijdragen.
- Hoewel beide stellingen gaan over solidariteit en bijdrage, is er een verschil in steun. De stelling "Iedereen moet iets bijdragen" krijgt meer steun dan "De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen". Dit verschil kan erop wijzen dat inwoners weliswaar vinden dat iedereen moet bijdragen, maar dat er minder consensus is over de vraag hoe die bijdrage er precies uit moet zien. Sommigen vinden wellicht dat de sterkste schouders proportioneel meer moeten bijdragen, terwijl anderen vinden dat iedereen een gelijke bijdrage moet leveren, ongeacht hun draagkracht.

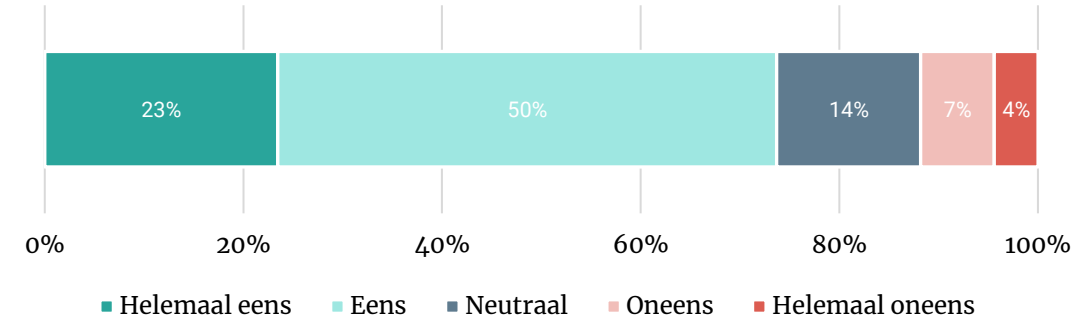
Figuur 8 – De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen.

Basis: allen, n=1.114

Figuur 9 – Iedereen moet iets bijdragen.

Basis: allen, n=1.114

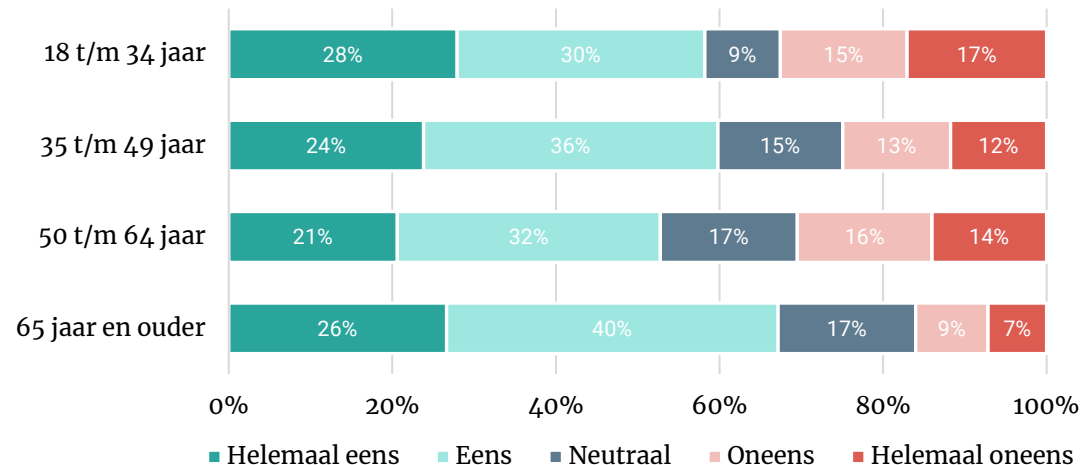

Verdelen van de lasten (naar leeftijd)

- De stelling "De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen" vindt meer instemming bij inwoners van 65 jaar en ouder. De leeftijdsgroepen 18 t/m 34 jaar en 50 t/m 64 jaar zijn het hier het vaakst mee oneens.

Figuur 10 – De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen.

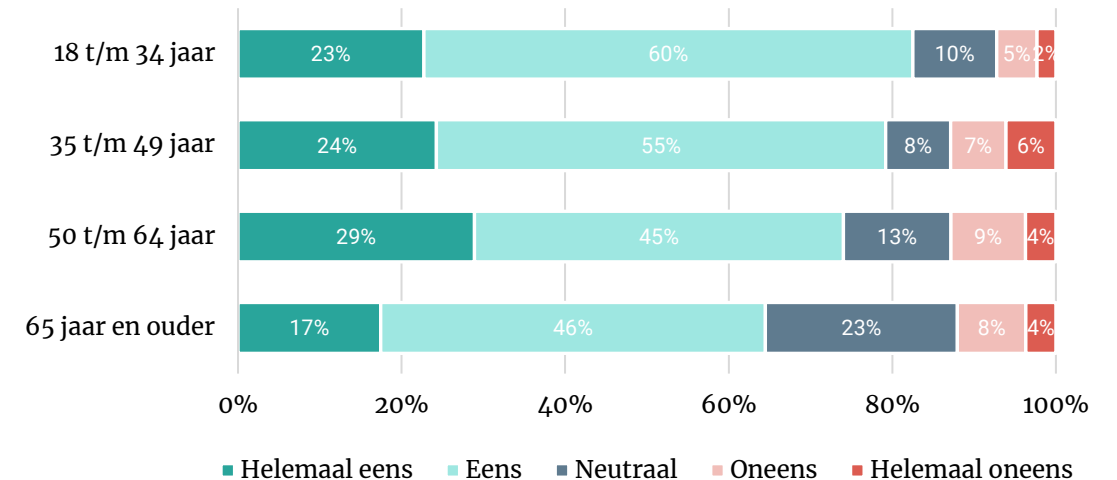
Basis: iedereen waarvan de leeftijd bekend is, n=1.045

- Jongere inwoners zijn overtuigder van de stelling "Iedereen moet iets bijdragen" dan oudere inwoners. Inwoners van 65 jaar en ouder zijn vaker neutraal over deze stelling.

Figuur 11 – Iedereen moet iets bijdragen.

Basis: iedereen waarvan de leeftijd bekend is, n=1.045

Suggesties en opmerkingen

- We vroegen inwoners welke opmerkingen of suggesties zij mee willen geven wat betreft de bezuinigingen of bij het verhogen van inkomsten. Hieronder een aantal illustrerende citaten.

“20 miljoen bezuinigen in 4 jaar mag geen doel zijn, verder voorbereid zijn op de toekomst is belangrijker.”

““Eerst efficiënter gaan werken, kritischer kijken naar uitgaven voordat er verhogingen plaats vinden.”

“Bekijk eerst wat “need to have” en “nice to have” is. Bij bezuinigen begin je bij de luxe artikelen.”

“Bezuinig met hart, verstand en gevoel.”

“Hou het wel leefbaar en bezuinig evenredig.”

“Kijk vooral naar het efficiënter werken. Minder tussenschijven, slimmer inkopen en processen digitaliseren.”

“Blijf communiceren met inwoners. Bekijk maatregelen vanuit diverse invalshoeken. Wees creatief!”

“Denk aan de mensen met een kleine portemonnee. En anders biedt ze de hulp.”

“Dingen als stadspaleizen van 5 miljoen, een sporthal die duurder wordt elk jaar dat je het uitstelt, vervanging van groen dat echt niet nodig is.”

“Ga eens na wat uitgaven in het verleden echt hebben opgeleverd.”

“Inkomsten verhogen leidt tot meer geldproblemen onder de inwoners, alles is al peperduur.”

“Kijk eens kritisch naar de samenwerking tussen de diverse gemeentelijke diensten en samenwerkingsverbanden.”

“Snij in het ambtenarenapparaat. Minder management, meer handhaving.”

“Kijk niet alleen naar korte termijn, maar ook naar de effecten op lange termijn. B.v. onderhoud uitstellen levert op de korte termijn iets op, maar uiteindelijk zijn de totale kosten op lange termijn vaak hoger.”

““Betaald parkeren stadscentrum bij metro grote parkeerplaats. 3 uur vrij parkeren en parkeergeld in laten gaan.”

“Kijk nog eens goed naar de huidige portfolio van leveranciers. Kijk vooral naar de grote posten: daar valt het meeste te halen.”

“Kijk wat bewoners, bedrijven of organisaties zoals verenigingen zelf kunnen doen.”

“Gratis OV voor AOW gerechtigden kan worden afgeschaft. Deze doelgroep is relatief kapitaalkrachtig en gratis OV komt bijna in geen enkele gemeente voor.”

“Zorg dat Capelle leefbaar blijft en een leuke en mooie stad om in te wonen.”

Peiling – Bezuinigingen

Ipsos I&O Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E nl-info-publiek@ipsos.com
KvK-nummer 08198802

Ipsos I&O Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E nl-info-publiek@ipsos.com

Amstelveenseweg 760
1081 JK Amsterdam